ANY LXI — BATALLADA 3190 BARCELONA, 16 D'AGOST DE 1930

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,50.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

Pitjor que abans

Com a premissa de tota actuació política partidista, havia estat posada la necessitat d'arribar a la unió de totes les esquerres. El propòsit—es comprèn fàcilment — era evitar que forces afins poguessin destorbar-se mútuament en l'hora de l'acció. El propòsit, no hi ha dubte, era bo; pels resultats obtinguts, pot considerar-se irrealitzable, però.

En entrar en el període que inaugura el govern presidit pel general Berenguer, i començar les forces d'esquerra els treballs preliminars de la seva reorganització, tot seguit es veié que la cosa pitjor que els podia passar, fóra haver de veure's antagòniques, que l'oposició es trobés dividida per causes que no són fonamentals. La tendència, els esforços dels més interessats, havien d'ésser per evitar la desunió, l'antagonisme. I no es pot negar que hom ha intentat de fer-ho amb bona intenció i amb perseverança.

No obstant, els fruits no han correspost a tanta activitat. Passats que són set mesos de la caiguda de la dictadura, i celebrades que han estat desenes i desenes de reunions de tota mena i amb tots els interessats, és evident que no s'ha avançat gran cosa, com ho palesen les manifestacions que, més o no tan velades, han estat fetes públicament.

Davant de ço que sembla un fracàs més dels qui devien estar fora de tals contingències, caldria preguntar de qui és la responsabilitat. Perquè es pot afirmar que hi ha d'haver algú directament responsable, o, almenys, d'una major responsabilitat. Està clar que suposem que algun dia se sabrà. Encara que, si hem de dir la veritat, nosaltres no en tenim prou amb què se sàpiga la cosa quan ja els seus efectes no tinguin remei, quan les diferències sorgides facin impossible tota reconciliació i tot intent d'harmonia.

¿Són interessos bastards, per personals, els que priven i obstaculitzen un acord que tot el país espera com a llim o llavor prometedora d'abundants collites? ¿Han estat qüestions de principis o de predomini polític i social els factors determinats de la separació? No sabem si són aquests o els altres els motius; però cal exigir responsabilitats per als qui siguin que ho hagin alimentat.

No ens cansarem de repetir que l'hora d'ara és gràvida d'incertituds. Que la cosa més menuda pot provocar conflictes de caràcter general que facin necessària la intervenció activa del poble. I quan ens trobem davant d'un cas així, davant de possibilitats que si es produeixen i es deixen passar trigaran a presentar-se de nou, qui faci obra de divisió entre les forces d'esquerra comet un crim que no pot trobar disculpa. Ni les diferències de tendència ni les diferències de posició, en tant que siguin considerades forces d'esquerra.

Per disort, al nostre país, sempre passa el mateix. Hem dit públicament que un dels motius de la infecunditat de les activitats de les esquerres era la falta de visió per arribar a una entesa més o no tan cordial que permetés una acció de conjunt. Aquestes paraules, dites ja fa algun temps, no perden actualitat per a tots nosaltres. Són paraules d'ahir, d'avui i de sempre.

Amb tot i això, no podem conformarnos. Sabem quin és el mal. Coneixem el remei que se li pot administrar. Amb aquests elements no és possible desconfiar d'arribar a port.

Certament que avui estem més malament que ahir. Que les causes de la divisió poden accentuar-se molt més; però si tenim en compte la responsabilitat de cada un, per allò que pugui succeir si les diferències s'accentuen, aleshores encara és possible la reacció salvadora. I en ella confiem. No creiem que hi hagi individus tan suïcides que vulguin impedir premeditadament ço que hauria d'ésser ja un fet inqüestionable. Per això mateix, a pesar del que passa, estem cada dia més esperançats de la realització de la unió desitjada.

ANGEL PESTAÑA

L'estiueig d'En Romanones

—Jo, tan fresquet...

Unes passes endavant

No fa gaires dies fèiem esment dels sentiments pairals que s'han despertat en alguns llocs de la península ibèrica.

Aquests sentiments perfectament legals, fins i tot necessaris en nuclis de població que, malgrat de la geografia nacional, sien separats per provincies, han trobat ressò en algunes regions que formen part de l'Estat.

Hem vist darrerament una intensa campanya dels bascos, gallecs, valencians, pro-manifestació dels seus més vius sentiments pairals, i hem pogut comprovar que l'hissament de la seva bandera i el cant dels himnes oblidats durant llarg termini d'anys, han estat acceptats fins i tot pels incrèduls en doctrines d'aquesta mena.

Això demostra que els nervis peninsulars es redrecen; que sis anys de repòs obligat han obrat el miracle que potser no hauria estat tenint àmplies llibertats de parla i acció. Si més no, podem agrair al que fou dictador de la nació el gros favor que ens ha fet, als catalans, de desvetllar aquestes idees en altres indrets peninsulars. No sempre havíem d'ésser nosaltres els ases dels cops.

Ha passat mitja anyada del dia que el castell de la Dictadura va enderrocar-se i, malgrat que la post-dictadura ha estat ben poc diferenciable de la primera època que en els annals de la història coneixérem pels sis anys, quatre mesos i tretze dies, els sentiments pairals han crescut considerablement.

Ja no és al Nord-Est de la península on es propaga el desig d'una llibertat autònoma; és a altres indrets. I el goig més gran que podiem tenir és que aquest desig autònom, aquests anhels del poble, manifestats a les regions que geogràficament arrodoneixen l'Estat espanyol, siguin veritablement republicans.

Certament que existeix un nucli indiferent. El formen algunes regions mancades d'esperit i d'idees. Estem segurs que, de mica en mica, arribaran allà espurnes del foc autònom i es desvetllaran els seus sentiments de llibertat. Altrament, seria creure que aquests nuclis, aquestes regions, volen condemnar-se al no-res, a ésser un zero a l'esquerra del gran Estat Federal que, per ell sol, va transformant els diversos pobles amb llengua, costums, tradició propis, que formen avui la península Ibèrica.

DOMÈNEC DIUMENGE

"La Veu de Catalunya", o sigui La Lliga, mai no s'ha interessat pel retorn dels nostres exiliats, per l'indult dels nostres empresonats. Cal que el poble ho tingui en compte

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte 2012

NICARAGUA

Herman Robleto canta en un llibre emocionant suara aparegut — "Sangre en el trópico" — l'epopeia de Nicaràgua.

Canta, diem, i no ens hem expressat amb prou justesa.

La gesta de Nicaràgua és èpica verament: però Robleto no té el temperament líric, no té gaire inspiració poètica.

Robleto és un patriota que ha fet la campanya contra la intervenció ianqui a Nicaràgua i que, després de defensar el seu ideal amb les armes a la mà, ens ofereix el relat sobri i verídic del que ha vist i ha sofert.

Robleto, més que poeta i literat, és periodista. El seu llibre és una crònica, un reportatge. D'aquest gènere modern "Sangre en el trópico" en té l'amenitat, l'encís gustós i atractívol.

El viatge de "La Carmelita" amb un carregament d'armes per als insurgents, la guerra implacable a les selves tropicals, les gestes dels guerrillers sorprenent l'enemic en el bivac, donen idea de l'entusiasme dels partidaris de Joan Baptista Sacasa en la lluita per una pàtria lliure.

Nicaràgua no ha triomfat, no podia triomfar materialment, en un combat en què eren les forces tan desproporcionades.

Però el seu heroisme llegendari, que encara ha acreditat un Sandino, li han conquistat l'afecte i el respecte de tot el món.

El canal interoceànic es farà sens dubte, i no era a això a ço que s'oposaven els patriotes nicaragüencs.

El que defensaven era la inviolabilitat de la Constitució i la independència d'un poble petit, però digne.

Causes així es poden perdre, poden no guanyar-se aritmèticament:

Els vencedors es quedaran amb el botí.

L'honor i la glòria, però, corresponen al vençut.

Comentaris als comentaris del discurs de Marcel·lí Domingo

Com sigui que el discurs de Marcellí Domingo no ha estat un acte més de la post-Dictadura de Primo de Rivera, sinó un dels fets polítics de més conseqüències que hi ha hagut a Catalunya, perquè ha tingut la virtut de situar les forces polítiques catalanes i de donar a l'ambient una inquietud, per no dir una excitació ideològica que no hi existia abans, anem a comentar els comentaris que han sortit de les diverses zones polítiques a qui anava dirigida la conferència de l'Ateneu Barcelonès.

Per a simplificar millor, situarem els comentaris. Hi ha hagut:

Primer: el d'Acció Catalana, fet a "La Publicitat" per la ploma aguda de Carles Capdevila;

Segon: el d'Acció Republicana, fet, directa i indirectament, per Rovira i Virgili;

Tercer: el de la Lliga Regionalista, fet per un anònim articulista, sota el qual hom ja no sap quina signatura estampar, si la del senyor Duran i Ventosa o la de Josep Pla, tant han arribat a compenetrar-se en istil i instint polèmic l'ex-senador regionalista i l'autor de "Rússia".

Quart: el de les forces polítiques esquerranes independents que representen i interpreten grans sectors d'opinió: "Mirador", "La Rambla de Catalunya", "L'Opinió", etcètera.

Quint: el d'un sector del comunisme catalanista, que senyalem així per no confondre'l amb el comunisme català del sector Joaquim Maurín.

No creiem haver-nos descuidat cap altre sector, però creiem que amb aquests n'hi ha ben bé prou per a polsar l'opinió i treure'n conseqüències i profecies.

Acció Catalana, per la ploma de Carles Capdevila, ve a dir que, ja que els republicans els reconeixen el dret a l'autonomia, facin un petit esforç i els el donin per endavant, això és, que no els vulguin incloure en el redós d'un pacte general amb el republicanisme espanyol, en el qual hi és representat aquell republicanisme de caire anticatalà que viu a Catalunya i amb el qual no s'hi entendrien, a més de provocar un estat d'incomprensió i de neguit en el país.

De moment, les paraules del senyor Carles Capdevila semblen plenes de lògica; però cal advertir a Acció Catalana que el republicanisme espanyol oferia la firma del pacte, no per sentir la suggestió dels paperets firmats, com un escriptor polític ha qualificat l'acte del republicanisme peninsular, sinó per establir una corrent d'aproximació i una facilitat a l'entesa revolucionària del país. El pacte, doncs, no era precís firmar-lo tal com arribava, sinó que era factible de signar-lo fent un document a part entre tota la Unió Republicana i els partits republicans catalans.

Acció Republicana, per la ploma de Rovira i Virgili i del seu òrgan "La Nau", posava uns quants comentaris al discurs del senyor Domingo. Un d'ells, de no gaire to polític en aquests moments, era el d'assenyalar quasi humorísticament, com hauria pogut fer Josep Pla, les diverses unions republicanes hagudes a Espanya, i les baralles de certs republicans per la concòrdia general. L'esquerra catalana no vol saber ara com ha quedat o a què ha quedat reduït el pacte d'esquerres signat—també signat com l'altre pacte hispànic — pels partits Republicà Català, Federals i Acció Republicana, abans que l'entesa dels senyors Nicolau d'Olwer i Rovira i Virgili fos un fet; i quin és el paper d'Acció Republicana, o sigui del senyor Rovira i Virgili, que, un cop unit als seus antics collaboradors d'Acció Catalana — amb els quals està ara de tan perfecte acord, que li permet dirigir alhora la política d'ambdós amb els altres partits, des de l'editorial quotidiana de "La Nau", puix parla sempre del que faran Acció Republicana i Acció Catalana — amb relació als seus primers amics polítics federats per un "pacte", les forces de les quals acaba de considerar a les pàgines d'"El Sol", si no hem llegit malament, de forces inertes.

Clar que al costat del senyor Rovira i Virgili repeteix les paraules publicades en el manifest d'Acció Republicana, en el qual es diu que volia mantenir bones relacions amb aqueixa unió i que, en cas que es tractés de fer quelcom viable, podien comptar amb ells, sempre que els meresqués confiança.

¿Es que un moviment d'acció dut per Marcellí Domingo, Manuel Azaña, Marañón, Jiménez de Asúa, Sigfrido Blasco, Roberto Castrovido, junt a les forces d'Indalecio Prieto, Fernando de los Ríos, etc., no li mereix prou garantia a Acció Republicana?

Però d'aquesta posició n'hem de tornar a parlar, perquè apreciem tant En Rovira i Virgili, que voldríem que rectifiqués.

La posició de la Lliga Regionalista vol ésser tan hàbil, que està mancada de ço primordial per a ésser-ho, i és tenir habilitat. El seu comentari és trist i penible. Pensa articular la crítica del discurs de Marcellí Domingo dient que el discurs va ésser baix de sostre donat que es pronunciava a l'Ateneu. Amb aquest argument i amb el d'advertir que Marcellí Domingo ha fracassat, perquè després del seu discurs les esquerres catalanes no han anat de pressa i corrents a signar el pacte, es creu haver-ho dit tot.

Però "La Veu de Catalunya" silencia, per exemple, que quan sonà el nom del senyor Cambó, sota el sostre de l'Ateneu Barcelonès, com un dels homes que podia donar una solució al problema de Catalunya, la riallada va ésser tan forta, que amb ella sola n'hi havia ben bé prou per a qualificar una política, un "leader" i una posició catalana.

Els periòdics com "La Rambla de Catalunya", "Mirador", "L'Opinió", etc., han tingut per a l'acte del senyor Domingo la única posició factible: la de comprendre ben bé el seu significat i el de donar-li la importància que es mereixia, enaltint la tesi política; la forma literària del discurs i el valor de dignitat que contenia.

Un periòdic comunista, "Treball", n'ha fet una rebentada de classe, posant Marcellí Domingo com un defensor de l'autoritat i de l'ordre. Evidentment, amics! Marcellí Domingo és, com tot demòcrata, defensor de l'ordre i de l'autoritat; però del seu ordre i de la seva autoritat, que no és pas el mateix que la del senyor Martínez Anido o La Cierva, per exemple. I perquè encara no s'ha trobat altres mitjans, ni altres paraules, àdhuc ni a la Rússia dels Soviets, per a mantenir ben ferm el principi de l'Estat de "tot i per a tothom".

* * *

Aquests han estat els comentaris més significats de la conferència de Marcellí Domingo.

La unió de les esquerres, avui, no és un pacte electoral. Es un moviment de dignitat. No voler unir-se o "pactar" sota altres idees, per temença o per virginitat política, és caure en mans dels cacics d'ahir, perdre el temps i no aconseguir la finalitat essencial del republicanisme català: el dret a què Catalunya sigui governada pels catalans.

UN OBSERVADOR

Cal republicanitzar el catalanisme, desfent l'obra nefasta de la Lliga, treient-li l'actual pudor de capellà i de fabricant.

Cal republicanitzar el catalanisme.

Tenim Ventura Gassol, el poeta de Catalunya, entre nosaltres.

Ara, però, ens hi falta En Macià.

La Festa Major de Gràcia

LES FESTES DE LA PLAÇA DEL SOL

L'Associació de veïns d'aquesta plaça gracienca ens ha tramès una tarja convidant-nos als mil-i-un actes que es descabdellaran en els dies de la Festa Major d'enguany.

Gràcies, amics. Prometem assistir-hi. Vindrem, com cada any, a contemplar la vostra mai acabada joventut i bon humor. I recordant aquells dies llunyans que éreu un poble lliure, fins que Barcelona us va absorbir; donarem unes voltes per la vostra plaça, i viurem els llunyans dies de les nostres gestes jovenívoles, mentre vosaltres giravoltareu amb la parella escollida i que no us haurà donat carabassa.

I permeteu-nos us donem un consell: ja que escolliu la reina de la vostra plaça, tingueu compte amb fer-la tapar ben tapadeta, no fos cas que s'encostipés, i un altre any us suspenguessin el concurs per por a un esternut massa fort.

Una estadistica que fa por

El "Vorwaerts", de Berlín, dóna les següents xifres de les pèrdues alemanyes durant la gran (?) guerra:

Morts: 1.805.545 soldats alemanys; 14.000 soldats negres de l'exèrcit colonial alemany; 9.586.000 cavalls.

Ferits: 4.247.143.

Desapareguts: 200.000.

Víctimes de la guerra que cobren socorsos de l'estat alemany: 800.000.

I pensar que encara hi ha gent, com Mussolini, que gosen adoptar actituds bèlliques i amenaçar amb la guerra!

INTENCIONS

ALTRA VEGADA JULIO ANTONIO I EL SEU MONUMENT ALS MARTIRS

He estat uns dies a Tarragona. I a Tarragona m'han contat: el passat dimarts, dia 5 del present mes d'agost, entre cinc i sis hores de la tarda, dues senyores volgueren visitar el monument als màrtirs de Tarragona, obra del malaguanyat Julio Antonio.

Aquest monument magnífic no està emplaçat en cap plaça, en cap passeig de la bella ciutat mediterrània. No: aquest monument està amagat, ignominiosament amagat, per immoral, al vestíbul de l'Ajuntament.

Les dues honorables senyores—esposa l'una d'un pintor, d'un escriptor l'altra — es veieren, doncs, obligades a dirigir-se a l'Ajuntament per a veure l'obra de Julio Antonio.

Però al vestíbul de l'Ajuntament hi havia a aquella hora—les cinc, dos quarts de sis de la tarda—dos funcionaris municipals. No m'han pogut assegurar si un d'ells era el porter.

El cas és que aquests individus, en veure entrar les senyores i aturar-se davant el monument que la moral pública—pública com certa mena de dones—té arreconat al vestíbul de la casa gran, començaren a parlar-se en veu baixa, a esguardar dites senyores amb malícia estúpida i a riure amb grollera turpitud. Les senyores, davant d'aquesta actitud dels funcionaris, hagueren de retirar-se avergonyides.

El fet—exacte—és exemplar i significatiu. I vergonyós per una ciutat com Tarragona. I vergonyós per una ciutat civilitzada. Es veu que a Tarragona, i per culpa de l'estultícia i la grolleria d'uns funcionaris municipals, dues senyores soles no poden anar a contemplar el monument als màrtirs, amagat d'una manera indigna i estúpida al vestíbul de l'Ajuntament. A pesar que, segons tinc entès, el primer tinent d'alcalde—del qual no recordo el nom, que estamparia amb gust—era, en vida, un gran amic de Julio Antonio i ara es diu un gran admirador de la seva obra: amistat i admiració un xic estranyes. I a pesar d'ésser Julio Antonio un gran artista—un dels escultors més genials de la nostra època—i fill, si no de Tarragona, de la província: però pel que es veu Tarragona—trist i llastimós és haver-ho de dir—no sap honorar els seus fills.

No hi ha dret a què un monument de la bellesa del que als màrtirs dedicà Julio Antonio estigui amagat d'una manera tan ignominiosa per por d'ofendre la pudícia grotesca de quatre imbecils supervivents de l'època cavernària, contemporanis del diplodocus i l'ictiosauri, que deshonoren una ciutat tan bella com Tarragona.

I no hi ha dret tampoc a que això, aquesta obra de selvatgisme i de cretinisme, sigui possible. S'ha de fer entendre a tota aquesta pobra gent, a tota aquesta canalla indocta i analfabeta, que el nu no és immoral. El que és immoral i vergonyós és sentir un desig baixament lúbric davant un nu que el marbre o la pintura han immortalitzat. S'ha de fer entendre a tota aquesta gent estulta que aquesta moralitat que—plena de baves—sempre tenen a la boca, no és tal moralitat, sinó cavernarisme i trogloditisme. Se'ls ha de fer entendre que a les ciutats més civilitzades del món—a més a més dels museus públics—hi ha estàtues de nu: als carrers, a les places, als jardins, i ningú no s'intoxica de mals pensaments—per aquesta raó: perquè en les ciutats més civilitzades del món hi viu gent civilitzada—, ningú no cau en pecat mortal ni es condemna a anar a l'infern. Perquè es pot ésser catòlic i no espantar-se del nu esdevingut obra d'art. Però per això, a més d'ésser catòlic, cal ésser persona.

Jo no comprenc com a Tarragona es tolera un atemptat com aquest a la bellesa i a la civilització. Perquè a mi Tarragona—tan noble, tan hospitalària, tan oberta—m'ha fet l'efecte d'una ciutat civilitzada.

Però això deu obeir a què jo hi he tractat únicament gent de noble espiritualitat afecta a totes les especulacions intellectuals, gent de fina sensibilitat, de clara intelligència, de fàcil i ràpida comprensió.

Tots els altres deuen valer poca cosa quan toleren que un monument com el de Julio Antonio estigui vergonyosament amagat per tal que, quan el visiten dues senyores, els porters de l'Ajuntament les insultin amb la seva rialleta plena d'insolència i de grosseria.

I això no passaria si el monument—que honoraria i embelliria la ciutat—fos posat en un passeig, en una plaça.

Que és ço que han d'exigir—i conseguir—els homes d'esperit selecte que no manquen pas a Tarragona.

Lluís CAPDEVILA

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte 2012

Ventura Gassol

Ja ha arribat a Barcelona, i ja es passeja sota l'ombra benefactora i generosa dels seus plàtans centenaris, la figura singular i extraordinària d'un dels homes més interessants de Catalunya. Parlo, naturalment, de Ventura Gassol.

El poeta de "Àmfora" i "Les tombes flamejants" i el vigorós dramaturg de "La cançó del vell Cabrés" i "La Dolorosa", no és pas un home vulgar. Té una vida feta de neguit, d'inquietud, d'aventura, de poema, en la qual es pot emmarcar la seva figura. Així com hi ha homes que en la vida no responen pas a la figura física que d'ells es crea la fantasia de la ment collectiva o bé la de la romàntica lectora; així com hi ha homes — bé de llegenda, de realitat, d'història o de somni — que no responen al fet físic de la seva existència, també n'hi ha que responen perfectament a l'obra realitzada.

Un enginy agut ens dol que tingui la figura repugnant de Scarron; la gràcia poètica de "Cyrano de Bergerac" és lamentable que sigui la figura que tots coneixem per la ploma d'Edmond Rostand; un home com el *mulato* de Dumas fou la desgràcia de moltes ingènues que creien que l'home que escrivia aquelles novelles tan populars tenia la silueta d'un D'Artagnan; Balzac no volia ésser reconegut per la seva mediocritat física... A Catalunya hem tingut el cas de Francesc Layret. Aquell cap lluminós no podia ésser el d'un home sense cames, que es devia veure fins a l'hora de la mort tràgica...

Viu a casa nostra un escriptor de grans coneixements històrics i geogràfics, d'istil clar com una albada d'istiu, i que res no té a veure amb el seu cos corbat, i les seves cames en parèntesis.

Ventura Gassol, no. La seva obra està feta de passió i de franciscanisme; de romaní i de farigola; de Pireneu i de terra roja de Prades; d'història i de tradició; d'aventura i de fermesa en la fe d'aquesta terra. Té per damunt de tot un gran amor per Catalunya. I té tant d'amor, que jo crec que ha fet de manera de veure-se'n allunyat per tal d'estimar-la més, en enyorar-la. Els amors es proven quan ha existit el fet de l'enyorança i s'ha resistit la prova. Ha passat per capitals magnífiques; els seus ulls han vist els paisatges meravellosos d'Europa i Amèrica; ha sentit vora d'ell altres civilitzacions, altres cultures, altres climes, altres costums, i res no li ha fet oblidar les dues coses que no ha vist en set anys: Catalunya i la seva muller. Quan un home resisteix el temps i els canvis i no perd el seu ideal, és un home provat i segur.

Ventura Gassol, quan ha escrit un llibre de versos, com un drama, com si ha realitzat un acte vigorós fora de la terra que féu exclamar al fiscal de la República veïna que no havia sabut fins llavors que servissin per alguna cosa més que per a fer versos a la lluna, sempre ha tingut un nord: Catalunya.

La seva figura punxeguda, feta de cabells erissats i cara ferrenya; d'ulls d'acer i de llavis tallants, torna a les Rambles.

I la seva silueta respon a la seva obra. Es així un poeta que ha interpretat la pàtria i que l'ha representada; és així com ens podem figurar un poeta vibrant. La seva cara d'infant i la seva mirada viril; la seva veu eloqüent i el seu front nobilíssim; el seu caminar ferm i la seva mà robusta demostren que, com a Catalunya, sota d'una actitud ferrenya, hi ha una bondat beatífica. La seva figura física és la de les seves obres i la d'un home representatiu de la història, que va pel món rient com el "Poverello" d'Assís:

—Germà pa, germana aigua, germà adversari, germà enemic.

FRANCESC MADRID

Catalans: recordeu-vos de Francesc Macià, noble ànima d'apòstol! Vulgueu-lo aquí, al nostre costat!

Correu de l'Estranger

LA INDUSTRIALITZACIO DE RUSSIA

EN els principals centres industrials europeus, la por al comunisme és cada dia més gran. I això s'esdevé, precisament, quan els partits comunistes de l'Europa occidental perden llocs o es mantenen estacionaris.

Es tracta, doncs, d'una paradoxa? No. Es tracta, al contrari, d'una realitat comprovada.

I és que el que hom tem no és precisament la violència comunista, la revolució comunista: ans la "concurrència" comunista o, més exactament, la concurrència soviètica.

La reconstrucció de la Rússia soviètica és, a hores d'ara, una realitat. El famós pla quinquennal s'executa. Nombrosos tècnics alemanys i americans n'asseguren l'èxit. I amb el monopoli del comerç exterior, que dóna a les indústries de l'Estat una protecció prohibitiva, els soviets fan una competència terrible a les altres indústries.

En realitat, aquesta formidable campanya industrial es troba només que en el seu començament. Però ja la gent ben informada no creu, com abans—són molts els que no hi han cregut mai—, en les prediccions d'aquells que, des de fa tretze anys, no paren d'anunciar la "pròxima" catàstrofe econòmica dels Soviets.

Heu-vos ací que, ara, noves fàbriques s'alcen per tot el territori de la immensa república comunista. Els treballs d'electrificació del país es fan en gran escala, i els soviets es vanen ja de posseir un utillatge tècnic igual o superior al de les nacions més avançades. La producció industrial assolirà, aquest any, el 180 per 100 de la producció d'abans de la guerra. La xifra no pot ésser més eloqüent.

Tanmateix, hi ha dos punts febles en l'horitzó de la República soviètica: la prolongació de la dictadura i el desenvolupament hipertròfic d'una burocràcia excessiva, parasitària i rutinària.

La veritable democràcia desitja que Rússia triomfi també d'aquests obstacles. I que, en un esforç comú d'alliberament, s'uneixi amb tots els treballadors del món.

EL FRACAS D'UN REGIM

AMB freqüència hem comentat, en aquestes columnes, la situació present de la Gran Bretanya, ben difícil, sertament, des de molts punts de vista.

Sembla evident que si la situació és excepcionalment compromesa, convé igualment cercar remeis excepcionals.

Un sector important de l'opinió anglesa preconitza l'abandonament definitiu de la política del lliure canvi, al mateix temps que proposa una íntima unió econòmica entre les diverses parts de l'Imperi Britànic.

Així, si la Gran Bretanya ven menys productes a l'estranger, en comprarà també menys. I aquí sorgeix una idea enterament nova que trasbalsa la tradicional política econòmica anglesa.

Anglaterra havia negligit sempre l'agricultura, considerant el país com una vasta propietat en la qual uns quants lords es divertien, mentre l'esforç dels pàries es concentrava en la producció industrial.

Es tracta, doncs, ara, de donar un gran impuls a l'agricultura. Ara bé; és possible aquest impuls, tal com està repartida ara com ara la propietat a Anglaterra?

La qüestió és aquesta. Sota qualsevol aspecte que s'estudiin els problemes actuals de la Gran Bretanya, topem amb un règim antiquat, i fracassat. Ara mateix, per a donar un nou i veritable impuls a l'agricultura, ¿no és necessari suprimir els grans latifundis i repartir les terres entre aquells que hagin de treballar-les?

I la solució és urgent: cal renovellar-se, o morir.

LA CAMPANA DE GRACIA demana l'indult de "Shum".

Fins a quan serà desoïda i desatesa la nostra veu? Fins a quan ens serà negat l'indult de "Shum"?

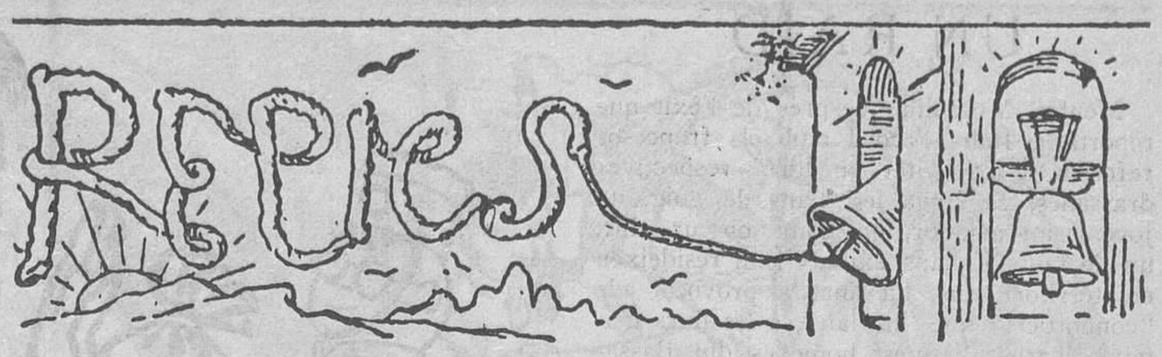

EN QUÈ QUEDEM?

L'Ajuntament d'Oviedo ha fet un emprèstit de vuit milions. Quan l'ha fet, és perquè els necessita, suposem.

Però ens sembla recordar que fou a Oviedo on l'Ajuntament — o la Diputació — votà cinc mil pessetes per a erigir un monument a Cambó, al Puerto de Pajares, monument del qual la Premsa d'esquerra no s'ha ocupat com s'havia d'ocupar.

Si és l'Ajuntament, ¿per què gasta cinc mil pessetes no estant en una situació massa bona? Tant té que agrair-li al Francisquet?

JA FA BÉ, JA

D'uns titulars de "La Voz de Cataluña": "El senyor Alba cap a l'alta Savoia. — El retorn del senyor Cambó a la vida política".

Trobem un encert de "La Voz de Cataluña" la unió d'aquests dos noms, Alba i Cambó.

Toquem ferro!

FEM MEMÒRIA

En una lletra que el tristament famós doctor Albiñana ha publicat a "La Nación" —quin destí més trist el d'aquest diari: encara no fa set anys que és públic, i ja put a cadàver!—, diu que no vol polèmiques amb "gentes de insolvencia intelectual, incompatible com mi triple jerarquia universitaria".

Ho comprenem, francament, aquesta petita vanitat del tristament famós doctor Albiñana. Potser el tristament famós doctor Albiñana és una excepció. Però vaja, tots sabem com se donen, mantes vegades, els títols universitaris.

Tots recordem que Primo de Rivera es féu nomenar "doctor honoris causa" de la Universitat de Salamanca.

QUINA ESQUADRA?

Hem llegit que el propvinent setembre i sota les ordres de l'almirall Magaz, es celebraran, a Vigo, maniobres de l'esquadra.

De quina esquadra parlen?

DE FEIXISME

La Premsa suissa ve queixant-se, fa tamps, de l'activitat que els feixistes despleguen en territori helvètic.

Què fem aquí amb els legionaris del tristament famós doctor Albiñana?

HO RECORDAREM

Ossorio i Gallardo ha dit: "A un monarca absoluto no he de servir"...

Cal recordar-ho, eh?

POBRES!

Han detingut dos homes per haver robat uns comestibles d'un carretó. Varen trobar-los menjant-se'ls i digueren que ho havien fet per tenir fam.

Ingressaren a la presó.

Nosaltres, govern, els hauríem alliberat, després de donar-los feina.

LES BARBES DEL VEI...

Mussolini està malalt, i els metges es neguen a operar-lo per témer un desenllaç fatal.

Fatal? Pels italians, no ho creiem.

BÀRBARS DEL SEGLE XX

Al país més adelantat del món, aquells EE. UU. que volen ésser l'espill de tothom, sovintegen els linxaments de negres per les causes més fútils.

Creiem arribada l'hora que la gent s'adoni que, malgrat la pell bruna, són homes, els negres. Dignes, com els blancs, dels deures d'humanitat.

LA BANDERA ITALIANA

El rei d'Itàlia es negà als propòsits del Duce d'introduir modificacions a la bandera de la nació.

Sembla que, amb aquest fet, es registra la primera reacció anti-feixista.

UN CANVI

Ja no ve de Director a la Presó Model, aquell que es deia. Ve el senyor Nicolau Navas Amat.

Temps ens quedarà per parlar-ne.

QUE EL TREGUIN!

Es parla que sigui suprimit l'impost d'utilitats sobre jornals i sous.

Una cosa injusta que no s'hauria d'haver pagat mai.

MAI NO ENS ENTENDREM

Els llogaters i propietaris d'una casa de Madrid s'han esbatussat.

Ací fa molts anys que els hauríem d'haver penjat tots.

NO HI SERA A TEMPS

A Anglaterra estan preocupats pel gros esdeveniment d'esperar que vingui al món qui ha de succeir al Príncep de Galles en el regnat d'aquelles illes.

D'ací aleshores ja no hi haurà cap monarquia al món.

CREPUSCLE

Segons afirma la mateixa Premsa anglesa, la recent dictadura ha perjudicat molt el prestigi de l'actual rei Fuad.

Per ací, aquest desprestigi, ja fa temps que el coneixem.

DALTABAIX

L'hora verament tràgica de tots els dictadors és la de la seva caiguda. Perquè aleshores queden exposats sense vels a la vergonya pública, amb totes les seves sofisticacions, amb totes les seves concupiscències.

Es per això que tots els dictadors tracten d'aguantar-se al poder fins a darrera hora, fins que un crac formidable els soterra.

DEL GRAN CRIM

Segons unes estadístiques recents, en la gran guerra moriren molt a la vora de dos milions d'alemanys.

Davant l'horrorosa magnitud d'aquesta xifra, l'actitud dels directors dels partits nacionalistes alemanys que parlen aquests dies de la conquista de nous territoris i de reprendre la política imperialista del militarisme prussià, ens sembla francament criminal.

SIGUI ANATEMA!

La davallada i el desprestigi de la Lliga en el nostre poble és una cosa tan palesa, que ja no és un secret per a ningú.

De les properes eleccions, la Lliga en sortirà amb un doble estigma: el material de la derrota i el moral de les seves concomitàncies amb els elements caciquistes.

Prou amnisties?

Això s'ha acabat, senyors. El govern del general Berenguer, per boca del seu ministre de la Governació, general Marzo, ha dit que no atorgarà cap més amnistia. Caldrà repetir-ho? Ho hem dit diverses vegades. Amb una de sola, suficientment àmplia, n'hauríem tingut prou. Si seguim demanant el complement de la què és obligatori donar per a pacificar els esperits, no és pas nostra la culpa.

Però l'actual govern no és del nostre parer, i a fe que ho lamentem sincerament. Perquè els bons propòsits i la fe que s'havia posat en ell els primers dies, haurien estat majors, d'haver-se recordat que, a les nostres presons, presidis i fronteres enllà, encara hi ha homes que, sota l'obcecació d'un règim anormal, delinquiren.

Nosaltres voldríem veure rectificada la decisió del govern. Si canviar de parer és de savis, per què no vol el govern del general Berenguer que el tinguem per savis, per erudits, per descobridors de la cosa més grata que li falta descobrir, la justícia en l'empresonat i l'exiliat?

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte 2012

UN RAID

Mentre Mussolini, després de l'èxit que reporta a Itàlia l'acord amb els francesos referent a l'activitat en llurs respectives drassanes, es frega les mans de goig, un joveníssim aviador, un home obscur ahir, un de tants italians exiliats com resideixen en territori suís, ha anat a provocar els "condottieri" que "hurlan", a les llurs mateixes barbes. Aquest home es diu Bassanessi: recordeu-ho bé. Aquest home—millor: aquest heroi—, en el seu avió ha volat damunt Milà i ha omplenat la capital i els encontorns de proclames anti-feixistes. Després, de tornada del raid, l'avió s'ha estavellat al Sant Gotard, i Bassanessi n'ha eixit amb greus ferides. "Déu ha punit el renegat Bassanessi", que diuen certs periòdics italians.

"Ave, Bassanessi!" — exclamem nosaltres.

* * *

Recentment, un distingit literat donava per perduda la musa èpica als temps contemporanis. I retreia els noms de Seegrave, de Nungesser, de Coli, d'Amundsen, més dignes, al nostre entendre, d'ésser immortalitzats que els herois fabulosos grecs i llatins. On és l'Homer, on el Virgili, que cantin les gestes magnífiques dels herois de l'aire, dels conqueridors del Pol?

Un heroi, reconeixem-ho, és un ésser desplaçat als nostres temps. Lindberg és tingut per boig; Amundsen en fou un altre. El mite d'Icar frueix encara de l'admiració dels erudits de testa calba i ulleres al nas; els moderns aeronautes no frueixen més que de l'adoració momentània de les nenes pseudo-romàntiques. Hom diria que el nostre segle té una animadversió pregona als monstruosos ocells mecànics nascuts al seu si, que dormen als "hangars", i creuen l'espai, i cauen malferits de tant en tant...

Amb ells cauen també certs homes extraordinaris que s'han alçat uns milers de metres damunt la putrefacció del globus, i ningú no se'n recorda més.

Ni els poetes sobrerrealistes més "sportsmen", ni els que no es senten mai els peus.

La Musa èpica s'ha perdut.

No més poemes, per més que ara ens trobem en plena tongada d'autèntiques heroïcitats.

* * *

Tanmateix, digueu-me si sabeu quelcom més digne d'ésser immortalitzat que la gesta d'aquest jove Bassanessi; digueu-me si heu trobat per atzar, en les humanitats antigues i modernes, més elevació, més noblesa, més serenor i més senzillesa, més bellesa clàssica.

Al costat d'aquest Bassanessi, tot ardor i generositat, l'eixut i sanguinari Aquilles es fa odiós fins i tot.

Ara que hom sap de Bassanessi i el seu aparell, és perdonable una ganyota expressiva pel ridícol Roger i el seu hipogrif.

Però Aquilles ha trobat un Homer, i Roger un Ariosto. Bassanessi, fins ara, ni un poeta de secà.

I és que avui la glòria té la durada d'un esternut. Massa velocitat, heu-vos-ho ací... Penseu que Ariosto no tindria, ara, temps ni d'agafar la ploma, ell que es va passar una vida per a escriure el més absurd i condemnat dels llibres de cavalleria.

JAUME AIMÀ I MAIOL

La ruta de l'aventurer

Dimecres, a les tres de la tarda, va marxar a Sant Sebastià i altres ciutats del nord d'Espanya el caricaturista BON.

A dita hora el carro d'En BON, estacionat davant la "Maison Dorée", a la plaça de Catalunya, emprengué la seva ruta artística, després d'haver-se acomiadat dels seus amics i del poble de Barcelona.

BON es mereix

BON temps,
BON viatge, i
BONa sort.

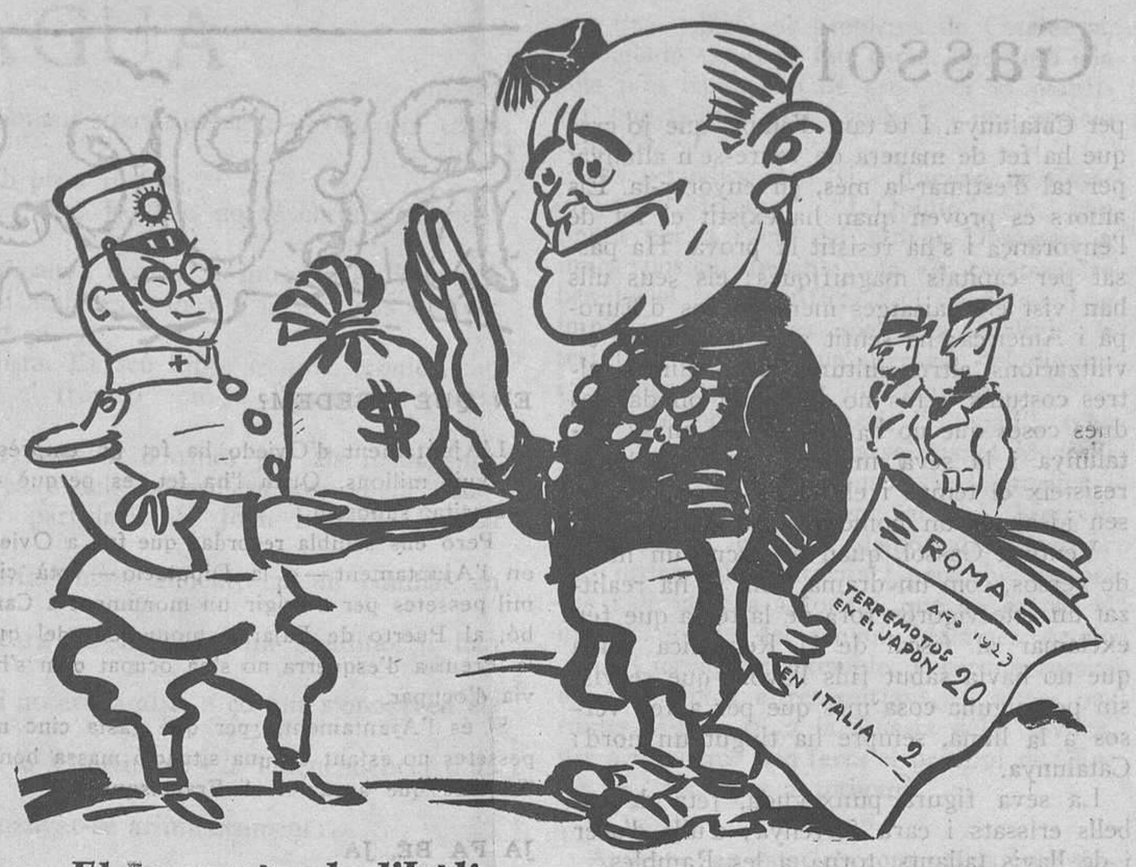

Els terratrèmols d'Itàlia

—Un poble ha d'ésser fort i no necessitar a ningú. No veu que tindria que correspondre i encara h perdria.

Espurnes de la setmana

Ens sembla molt bé l'actitud de l'"Ateneu Barcelonès" emparant, davant de l'autoritat governativa, els drets cívics dels seus socis.

* * *

La baralla preelectoral és una de les més vergonyants manifestacions d'aquesta hora.

* * *

Tothom vol ésser candidat!...

En deuen ésser tan sols aquells que han patit persecució injusta.

* * *

Els polítics aficionats; els de casinet de barriada, etc., aquests no deuen figurar en candidatura, en cas que s'arribi a fer eleccions.

Són els Macià, els Domingo, els Carrasco i Formiguera, els Baltà, els Aiguader i Miró, els Ventura Gassol, els Maçó i Llorenç, etcètera, els qui deuen representar el poble, per tal com han donat la llibertat, la fortuna i el seu esdevenidor.

No oblidem la simpatia que, en constituir-se la Diputació que presideix el senyor Maluquer i Viladot, demostrà el comte de Fígols envers els exiliats catalans.

Per al comte de Fígols i per a molts altres d'idèntica filiació, cal una llista negra. Però ben negra.

SANT VICENTS DE CASTELLET

Sabem de bona tinta que la nostra anterior carteta féu sortir de "tino" al senyor Rector.

Sabem, també, que per mantenir el seu ramadet va llençant crits i amenaces, dient que ens hem de recordar d'ell.

Això és un mal sistema; norma que utilitzen els desesperats quan l'aigua els arriba al coll. Els seus "nanos" s'ho empassen tot. No obren els ulls malgrat ésser ja massa grans alguns per a combregar amb rodes de molí. No saben, pobrets, que són la rialla del poble pels paperets que els fan fer. Per això us varen fer anar a Avinyó el dia 27 de juliol. I vosaltres, contents i alegrets, cap allà s'ha dit...

Si us haguéssiu quedat ací, hauríeu sabut que a l'Ateneu hi parlaren homes, joves també, que sembraren per vosaltres que no us vàreu permetre recollir-ne el fruit.

I prou, per avui, lluïsets, que a Sant Vicents per vosaltres s'ha fet fosc.

R. GERMINAL

GIRONA

Un diari local (catòlic, apostòlic i romà) insereix la següent notícia, que copiem, perquè és molt probable que distregui un xic els lectors d'aquest setmanari. "Es lamentable que en el Teatro Albéniz se vengan dando, por la compañía que en el local actúa, espectáculos que tienen un bajo contenido de mal gusto y de falta de decoro. La moral y la estética los repugnan a la vez. La libertad para determinadas procacidades no es premisa de liberalismo, ya que éste es incompatible con la pornografía.

Nos limitamos a hacer constar nuestra protesta por elementales razones de decoro y moralidad".

Ja ho veieu, amics, per on ens surten els moralitzadors. Donen la seva protesta perquè en aquest teatre la companyia d'En Santpere ha donat unes representacions de vodevil i en unes sessions advertint no apta ha estat un èxit que poden anotar-se, ja que el teatre, així quan han fet les funcions amb la indicació de no apta per senyoretes, com quan han dit que podia assistir-hi el públic més selecte, s'ha vist ple fins a esgotar-se les entrades, i és el local més gran de Girona. Ja m'agradaria que aquests senyors del "Diario de Gerona" diguessin on és la immoralitat que diuen ells. Probablement que algun d'aquests, d'amagadet de la senyora, es deixen anar cap a Barcelona a veure algun music-hall, ja que algunes vegades aquests moralitzadors que tenim per aquí els han trobat per Barcelona practicant ço que ells en diuen immoralitat. I a més, la gent comença ja a ésser gran, i no necessita aquests advertiments. No facin tants escarafalls, que no n'hi ha per tant.

M. ROS

RIPOLL

Mireu com estem; ja teníem els corresponents permisos per representar en el Saló Comtal "Els allotjats" per la companyia de l'eminent actor Josep Santpere, quan de cop i volta es tingué un avís que per ordre del nostre batlle quedava la funció suspesa. Ja ho veuen, una funció que es representa per tot arreu, que fa més de trenta anys que es fa per tot Catalunya; què hi farem? Una funció tan popular, perquè a certs senyors (?) rucabadescos no els plau, no volen que es faci.

Quan arribà el senyor Santpere, tingueren una petita entrevista amb el nostre magnífic senyor Antonet Palau, i per tota contesta el nostre alcalde féu:

—Miri, senyor Santpere, tinc paraula "empenyada" amb certes... és a dir, feu la funció que vulgueu menys l'anunciada.

Epíleg: Es representà "Tommy, l'home de les dues nits". Res, qüestió de faldilles, exercitants, casinaires, etc., etc.

Senyor Antonet, s'han de portar pantalons i no faldilles.

UN RIPOLLÈS

GRANOLLERS

El "líder" de l'Obrerisme a la Capital del Vallès

Vagi aquesta primera crònica com a salutació a tots els lectors d'aquest valent setmanari. Cansat de no trobar mai un repic granollerí, fins fa vergonya que d'un poble tan liberal no en surti un amb vergonya i ganes d'escriure, per fer que el poble es desvetlli i diguin la veritat de tot el que passa.

Sí, senyors; jo estic disposat sempre a donar un repic de tant en tant.

Avui, el toc de Campana no pot ésser més afinat. A casa nostra, a casa de la gent liberal del poble, s'hi ha recollit el ciutadà Pestaña.

En Pestaña, acceptant el convit que un grup de liberals i dirigents, de la casa pairal vallessenca, vingué dimarts passat, dia primer de juliol, a ocupar el prosceni, per donar una conferència, "La evolución de los pueblos". No la transcriuré, perquè sé que no puc disposar del lloc necessari en el petit, però gran setmanari; però diré, que ja és dir, que la seva vinguda a la nostra població fou una gran campanada, que al local no s'hi cabia, que fou un èxit, en una paraula.

Bé, pot dir que l'element obrer no hi manca, tots formaren com un sol home, també alguns curiosos dels que en els pobles els tenim "calats", dubtosos com a polítics, són dels que no es donen vergonya de concórrer a actes com l'alludit; i cregueu que, pobrets, feien goig; jo vaig restar satisfet pensant el gust que hi devien trobar amb tot quant ens digué l'Angel, el nostre "líder", que quan parla sap fer surar les veritats, i la raó; dels assumptes que tracta. "La evolución de los pueblos" fou un tema encertat i descabdellat en forma que només es tenia de sentir els comentaris després de l'acte i els picaments de mans en els moments més culminants de la conferència.

I per avui prou.

EL CAMPANER

J. P. S. (Reus).—No contestem mai particularment. Envieu el què vulgueu, però més curt. Per exemple, una quartilla de les vostres. I, quant a la part administrativa, dieu-nos quants exemplars us comprometeríeu a fer circular. Aleshores estudiaríem l'oferta. L'original anirà.

Gallaranc (Palamós).—Publicarem el vostre treball.

J. M. D.—El que primer exigeixen els periòdics és que els treballs siguin escrits a una sola cara del paper. Per no tenir aquesta condició essencialíssima, el vostre ha anat al cove.

M. Ros (Girona).—En torn de publicació.

A. d'E. R. (Poble Nou).—La vostra nota arribà tard. No obstant, però, devíeu veure que en parlàvem.

Claret (Sarreal).—Estava en cartera per a llur publicació.

A. V.—Molt defectuós de gramàtica; i a més, llarguíssim.

J. C. (Blanes).—Per acabar fent propaganda gratuita, no calia que us emboliquéssiu tant.

Gallaranc.—El curt, ací. L'altre, fa més per "L'Esquella".

J. N. (Vic).—Tenim moltes cartes a contestar. El vostre treball no fou acceptat.

J. R. S. (Massanet).—Ja devíeu veure que tancàrem la darrera setmana.

P. (Reus).—No ens és possible complaure-us.

Aguieta.—Veurem, veurem. Depèn de l'espai que tinguem. Comprengueu que hi ha coses de més interès ara.

G. L.—Anirà; però serem més amics si ho feu més curt.

A. C. (Salt).—Anirà la vostra carta.

J. V.—Bé, en cartera.

P. R. (Cornellà).—No passaria.

J. T. (Barbarà).—El vers no pot anar, i la prosa, no té cap interès. Us recordem que el nostre setmanari fa seixanta-un anys que es publica en català.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

Imprenta "La Campana", Om, 8, Barcelona

Ministerio de Educación, Cultura y Deporte 2012